

ת"פ 4684/02 - עפ"י וותד נגד המרכז לגביית קנסות

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 4684-02 מ.י. מע"מ חדרה נ' וותד
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט אמיר סלאמה
מבקש/נאשם
נגד
משיב
עפ"י וותד
המרכז לגביית קנסות

החלטה

1. לפני בקשה לעיכוב ביצוע פקודת מאסר חלף קנס.

2. ביום 26.5.2008 גזר בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט מוחמד מסארווה) את דינו של המבקש, וזאת לאחר שהרשיע אותו בארבעה אישומים שונים, שענינם ביצוע עבירות מס. במסגרת גזר הדין הוטל על המבקש מאסר בפועל לתקופה של שמונה חודשים, מאסר על תנאי, וכן תשלום קנס בסך 70,000 ₪, שאם לא ישולם בתנאים שנקבעו בגזר הדין, ייאסר המבקש למשך עשרה חודשים.

3. בבקשה הנוכחית, שהוגשה ביום 6.1.2016, נטען ע"י המבקש כי מספר ימים קודם לכן, שוטר ממשטרת עירון פנה אליו והודיעו, כי הוצאה נגדו פקודת מאסר בגין חוב בסך 60,000 ₪, או 287 ימי מאסר תמורתו, לביצוע מיידי. לטענת המבקש, מאז מתן גזר הדין ועד לאותה פנייה, המשיבה לא נקטה באף פעולה כנגדו ולא שלחה דרישות תשלום או התראות. עוד נטען, כי המבקש שילם 10,000 ₪ מסכום הקרן. לטענת המבקש, עיקרון הצדק הטבעי נפגע בעניינו, משום לא ניתנה לו זכות שימוע בטרם הוצאת פקודת המאסר ומבלי שקיבל התראה בדבר המאסר הצפוי לו, כאשר לא ברור לו מי חתם על פקודת המאסר ומי הוציא אותה. עוד נטען כי לא ברור מי קבע את מספר הימים חלף הקנס, ולפי אילו קריטריונים הם נקבעו. עוד מסר המבקש כי לא ברור אם מי שחתם על פקודת המאסר לקח בחשבון את העובדה שהוא שילם 10,000 ₪ על חשבון הקנס. לטענת המבקש, התנהגות המשיב כלפיו נוגדת את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. לטענתו, הוא מצוי כעת בעיצומו של הליך פשיטת רגל בסיוע הלשכה המשפטית, וכי הוא צפוי לקבל הפטר ביחס לחובותיו, לרבות החוב מושא הליך זה. על כן, ביקש המבקש לעכב את ביצוע צו המאסר בשלושה חודשים על מנת לאפשר מיצוי של הליכי פשיטת הרגל. לטענת המבקש, השיהוי בו נקט המשיב מאז מתן גזר הדין מחייב את עיכוב ביצוע פקודת המאסר.

4. הבקשה הועברה לתגובת המשיב - המרכז לגביית קנסות (להלן: "המרכז").

בתגובת המרכז נטען, כי כנגד המבקש פתוחים נכון להיום 11 תיקים, ובכללם 7 תיקי תעבורה, 3 דוחות משטרה וחוב בגין הקנס מושא בקשה. המרכז טען, כי בניגוד לטענת המבקש, מיום גזר הדין ועד היום נשלחו אליו מספר דרישות תשלום וכן ננקטו הליכים כנגדו כגון הטלת עיקולים, כאשר לתגובה צורפו מסמכים לתמיכה בכך. לטענת המרכז, במהלך השנים שילם המבקש סכום של 7,000 ₪ בלבד (ולא 10,000 ₪ כנטען על ידו), וכי הגם שבתיקי המבקש היו שני הסדרי חוב לאורך השנים, שהפחיתו משמעותית את תוספת הפיגורים, המבקש לא עמד בהם והם בוטלו. לעניין הליך הפעלת פקודת המאסר נטען, כי איגרת התראה בטרם הפעלת פקודת מאסר נשלחה ביום 28.4.2015 אל כתובת המבקש (לתגובה צורף אישור מסירה החתום ע"י בנו של המבקש), וכי רק בחלוף המועד הנקוב בהתראה (עשרים ימים), ומשהמבקש לא פנה למרכז ולא הסדיר את חובו, הופקה ביום 24.8.2015 פקודת מאסר והועברה לבימ"ש לצורך חתימתה בידי שופט, אשר חתם עליה ביום 6.10.2015. לשיטת המרכז, כדי להימנע מהטלת פקודת המאסר, על המבקש להסדיר את חובו באופן מיידי, כאשר יש באפשרותו, לאחר שיסדיר את תשלום הקרן המלאה, לפנות למרכז בבקשה מנומקת, מגובה באסמכתאות, להפחתת תוספת הפיגורים. המרכז לא התייחס בתגובתו לטענת המבקש, לפיה הוא עתיד לפתוח בהליך פשיטת רגל, ובשל כך יש להורות על עיכוב ביצוע צו פקודת המאסר.

5. ביום 26.1.2016 הגיש המבקש הודעה, ולפיה ביום 24.1.2016 התקיימה פגישה עם עו"ד מטעם הלשכה לסיוע משפטי, במסגרתה חתם המבקש על בקשה לפתיחת הליך פשיטת רגל, ואף שילם אגרה, וכי בימים הקרובים תוגש בקשתו להכרזתו כפושט רגל, לבית המשפט המחוזי בחיפה.

דין והכרעה

6. תכליתה של הבקשה שלפניי היא להביא לעיכוב בביצוע העונש שהוטל על המבקש במסגרת גזר הדין הנ"ל, לצורך מיצוי הליך פשיטת הרגל שעתיד לפתוח המבקש, באמצעות הלשכה לסיוע משפטי. מדובר, הלכה למעשה, בבקשה לדחיית מועד לביצוע עונש, המוסדרת בסעיף 87 לחו העונשין, תשל"ז-1977.

7. מפסק הדין שניתן במסגרת רע"פ 837/12 מדינת ישראל נ' אולג גוסקוב (להלן: "הלכת גוסקוב"), עולה כי נאשם המבקש להשיג על קנס שהושת עליו, בכדי להימנע מהפעלת מאסר שהוטל חלף תשלום קנס, יכול לנקוט בהליך של עיכוב ביצוע העונש לפי סעיף 87 לחוק העונשין, וזאת בפני המותב שהטיל את העונש, על מנת שיתאפשר לו לנקוט בהליכים שתכליתם להביא לביטול העונש.

8. בהלכת גוסקוב דן בית המשפט העליון במצב בו מבקשים להפעיל מאסר חלף קנס שהוטל על חייב, כאשר נקבע, כי כללי הגינות בסיסיים מחייבים לאפשר לחייב בתשלום הקנס לשטוח את טענותיו בעניין הקנס בטרם הפעלת המאסר. כך למשל נקבע באותו פסק דין:

"אך הוגן הוא, שתהא לאדם אפשרות לטעון טענותיו בטרם יבוצע צו מאסר נגדו ותשלל חירותו, ובפרט אמורים הדברים מקום שהפעלת המאסר באה פרק זמן משמעותי לאחר מתן

גזר הדין, וראוי לאפשר התחקות אחר הקורות את החייב".

וראו גם הדברים הבאים שנאמרו בפסק הדין:

"נזכיר, כי מטרת המאסר חלף הקנס היא להביא לתשלום הקנס, והיא אינה נושאת בחובה תכלית עונשית כשלעצמה. אין תכליתו של הסדר זה לשלול את חרותו של הנפרע כאמצעי ענישה על שלא שילם את הקנס, אלא להביא את החייב לשלם את הקנס...התכלית האכיפתית הניצבת ביסוד ההסדר של מאסר חלף קנס תומכת איפוא אף היא במתן אפשרות לחייב להשיג על ההחלטה, בלי שתיפתח ההכרעה העקרונית בהליך העיקרי."

9. הרציונל העולה בבירור מהלכה זו הוא שכאשר החייב בתשלום הקנס מבקש להעלות טענות כנגד הקנס, בטרם הפעלת המאסר חלף הקנס, יש לאפשר לו שהות לעשות כן, כאשר הדרך לאפשר לחייב שהות כאמור, היא ע"י דחיית מועד ביצוע העונש במסגרתו הושת הקנס, וזאת מכוח האמור בסעיף 87 לחוק העונשין.

10. חרף האמור, אין לפרש את הלכת גוסקוב כקבועת כלל ולפיו כל אימת שהחייב מבקש עיכוב ביצוע של מאסר חלף קנס, יעוכב ביצוע המאסר באופן אוטומטי. הרציונל מאחורי הלכת גוסקוב הינו שיש מקום לעיכוב ריצוי מאסר חלף קנס, על מנת לאפשר לחייב שיש בפיו טענות המצריכות בירור ואשר יכולות להיות בעלות השלכה על העונש שהושת על המבקש, לרבות על עונש המאסר חלף קנס. הנה כי כן, חייב שאינו מציג טיעונים שיכולים להשליך על עצם חיובו בקנס או לגרום לביטול המאסר חלף הקנס, אינו יכול ליהנות מעיכוב ביצוע המאסר, רק משום שביקש זאת, גם אם מדובר במאסר שמבקשים להפעילו זמן רב לאחר שהושת העונש.

11. במקרה שבפנינו, הטענה לעיכוב ביצוע מבוססת על הליכי פשיטת רגל בהם עתיד המבקש לנקוט, ואשר יביאו, לשיטתו, למתן הפטר ביחס לקנס בגינו מבוקש כעת להפעיל מאסר.

ודוק- נכון למועד זה, המבקש כלל אינו פושט רגל ואף אין אינדיקציה שהוא התחיל את תהליך פשיטת הרגל ע"י הגשת בקשה לבית המשפט המוסמך. על פי הודעתו מיום 26.1.2016, הוא יהיה נתון, לאחר הגשת הבקשה ע"י הלשכה לסיוע משפטי, להליך הבוחן את הבקשה להכריז עליו ככזה, ואשר עתידה להתברר במועד שכלל אינו ידוע.

12. אין בטענת המבקש ביחס להליכי פשיטת רגל כדי לעכב את ביצוע פקודת המאסר, וזאת אף בהתעלם מכך שנכון לעת זו לא נפתחו הליכי פשיטת רגל. גם אם היה המבקש מצוי כיום בעיצומם של הליכי פשיטת רגל, אין בכך כדי להשפיע על ביצוע צו פקודת מאסר, שניתן במסגרת הליך פלילי.

13. סעיף 69(א)(1) לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980, קובע כדלקמן:

"צו ההפטר יפטור את פושט הרגל מכל חוב בר-תביעה בפשיטת רגל, חוץ מאלה:

(1) חוב המגיע לפי התחייבות להימנע מעבירה או חוב המגיע למדינה בשל קנס;

הנה כי כן, המבקש אינו יכול לקבל הפטר ביחס לקנס שהושת עליו בהליך זה. הואיל ונקיטה בהליכי פשיטת הרגל לא תוכל להביא לביטול הקנס בגינו מבוקש הפעלת מאסר, אין בטענה הנוגעת לנקיטה בהליכי פשיטת הרגל כדי להביא לעיכוב ביצוע המאסר.

למעלה מהנדרש אציין בהקשר זה, כי גם אם המבקש היה מכוון בהליכי פשיטת הרגל להגיע לפשרה או הסדר ביחס לקנס שהושת עליו בעליך זה, להבדיל מהפטר (טענה שכלל לא נטענה על ידו), גם אז הדבר לא היה מסייע לו, שכן בהתאם לסעיף 41 לפקודת פשיטת הרגל **"פשרה או הסדר, אף אם הוסכם עליהם ואושרו, לא יחייבו נושה שלא הסכים להם לענין חוב או חבות אשר לפי פקודה זו לא היה החייב נפטר מהם על פי צו הפטר בפשיטת רגל"**. כיוון שבמקרה שלנו הקנס אינו חוב לגביו ניתן לגבי הפטר, ומכיוון שהמדינה (במקרה דנן הנושה), אינה מוותרת על הקנס, המבקש לא יכול היה לכלול את הקנס במסגרת פשרה או הסדר, להבדיל מהפטר.

14. זאת ועוד. הגישה שבאה לידי ביטוי בפסיקה הינה, כי הליך פשיטת רגל אין בו כדי לעקוף הליכים פליליים (ראה: רע"א 4098/13 **סבאח יזיד נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז חיפה**; ת"א (מחוזי ת"א) 40238/06 **צבי רזנבלט נ' מ.י. פרקליטות מחוז ת"א**). הטעם לכך נעוץ, בין היתר, בכך שהליכי הכינוס ופשיטת הרגל נועדו ליתן הפטר לחייב מחובותיו, על מנת שיוכל לפתוח דף חדש בחייו, וכן להביא לשוויון בין נושיו. עיכוב עונש פלילי אינו קשור בשום צורה ואינו עולה בקנה אחד עם מטרות אלו. בהקשר זה נאמר כי **"אין מניעה לנקוט הליכים פליליים נגד החייב לאחר שניתן צו כינוס; והוא הדין בהליכים אחרים בעלי אופי עונשי"** (שלמה לוי, אשר גרוניס פשיטת רגל (מהדורה שלישית, 2010, בעמ' 120).

15. ניתן לומר כי כעיקרון, אין להכיר בהליכי פשיטת רגל ככאלה המצדיקים עיכוב בהפעלת פקודת מאסר חלף קנס, משום שבכך יש כדי לאיין את ההליך הפלילי באמצעות הליך אזרחי, דבר שעלול ליצור תמריץ אצל מי שנגזר עליו תשלום קנס ומאסר תמורתו, לפעול בהליכי פשיטת רגל על מנת לחמוק מתשלום הקנס ומריצוי מאסר תמורתו. ברי כי אין זו תוצאה רצויה.

16. סיכומם של דברים, אין בטענת המבקש הנוגעת להליכי פשיטת רגל, שהינה כאמור האדן המרכזי עליה נסמכת הבקשה שלפניי, כדי להוות בסיס לעיכוב ביצוע פקודת המאסר.

17. גם בשאר הטענות המופיעות בבקשה, אשר נטענו באופן כללי ומשני לטענה הנוגעת להליכי פשיטת הרגל, אין כדי לשנות מהמסקנה בדבר דחיית הבקשה.

18. אין בידי לקבל את טענות המבקש בדבר אי נקיטת הליכים מצד המרכז לצורך גביית החוב. מתגובות

המרכז עולה, כי נשלחו אל המבקש שתי דרישות תשלום, כאשר אחת מהן נמסרה לידי המבקש אשר חתם על קבלתה בכתב ידו (אישור מסירה צורף כנספח ג' לתגובה). כמו כן, ננקטו הליכי גבייה כגון עיקול בנק ועיקול בביטוח לאומי, ורק לאחר מכן, נשלחה אל כתובת המבקש התראה בטרם הפעלת פקודת מאסר, אשר נמסרה לידי בנו, שחתם על אישור מסירה (נספח ד' לתגובה). נוסח ההתראה עולה בקנה אחד עם קביעת בית המשפט העליון בהלכת גוסקוב הנ"ל, לפיה, על ההתראה לכלול את פירוט מועד גזר הדין, סכום הקנס שלא שולם (קרן ופיגורים), ימי המאסר לריצוי חלף קנס ומתן 15 ימים להסדרת החוב או לפנייה לבית המשפט. עוד עולה מהתגובה כי בשלב מסוים פנה המבקש למרכז, וביקש הפחתה של החוב, וכי חרף העובדה שהוצעה לו אפשרות הפחתה של תוספת הפיגורים כנגד תשלום הקנס בתשלומים, המבקש לא פעל להסדיר את חובו.

משהמבקש לא הסדיר את חובו במסגרת הזמן שהוקצב לכך (וגם לא לאחר מכן), פנה המרכז לבימ"ש לצורך חתימה על פקודת מאסר, ורק אז, כאשר פקודת המאסר נחתמה כדין והומצאה לידי המבקש, נזכר הוא לפנות לבית המשפט בבקשה לעיכוב הפעלת המאסר חלף קנס. עד לאותו מועד, ומאז מתן גזר הדין בשנת 2008, המבקש לא פעל לתשלום החוב, פרט לתשלום סך של 7,000 ש"ח מתוך חוב שהצטבר לסך של 121,210 ₪. המבקש לא נקט בפעולה ממשית לקידום תשלום הקנס, ואף לא פנה כאמור לבית המשפט לאחר שקיבל התראה בנוסח העולה בקנה אחד עם הלכת גוסקוב, וזאת עד להוצאת פקודת המאסר. גם עתה, במסגרת הבקשה, המבקש לא מעלה כל טענה בדבר פנייה למרכז, לצורך ניסיון להסדיר את החוב, או לצורך מיצוי הליכים כלשהם מול גורמי האכיפה.

19. לא מצאתי בסיס של ממש בטענותיו הכלליות של המבקש, אשר נטענו כלאחר יד, בדבר פגיעה בזכויותיו מכוח חוק האדם וחירותו, או פגיעה בכללי הצדק הטבעי. כל שיש באמתחתו של המבקש הוא נוסח של בקשה לפתיחת הליך פשיטת רגל, שעתידיה להיות מוגשת לבית המשפט, וכאמור אין די בכך כדי להצדיק עיכוב ביצוע פקודת המאסר.

20. בשולי הדברים יצוין, כי המבקש עדיין רשאי לפנות למרכז לגביית קנסות לצורך הסדרת חובו, וזאת ככל שהמועד מאפשר. דברים אלו מקבלים משנה תוקף בשים לב לאמור בסעיפים 27-28 לתגובת המרכז, שם נאמר, כי ככל שיסדיר המבקש את תשלום הקרן, יוכל לפנות בבקשה מסודרת, מגובה במסכמים, לעניין תוספת הפיגורים.

21. נוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

המזכירות תעביר את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אדר א' תשע"ו, 21 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

עמוד 5

